

Joint statement – CSOs call on the Royal Government of Cambodia to repeal the sub-decree on the establishment of the National Internet Gateway

Friday, February 19, 2021

We, the undersigned civil society groups, are seriously concerned about the sub-decree on the establishment of the national internet gateway (NIG) issued on Monday, 16 February, and call on the government to immediately repeal this sub-decree.

The enforcement of this sub-decree by government authorities will restrict the fundamental rights and freedoms of people, especially the freedom of expression, the right of access to information, the right to privacy, and online democratic expression. It will also restrict competition between internet service providers (ISPs) in Cambodia, which will harm the country's economic development.

Some articles of the sub-decree, especially Articles 6, 12, 13 and 14, are broadly written, not clearly defined and harshly restrictive of the fundamental freedoms and rights of all internet users, as well as the competitiveness of telecommunication operators in Cambodia.

In fact, Articles 6 and 12 of the sub-decree force any operator(s) of the NIG to collaborate with the Ministry of Posts and Telecommunications, the Telecommunication Regulator of Cambodia, and relevant ministries or institutions to take action in order to censor and disconnect any network connections that affect the national revenue, security, social order, morality, culture, traditions, or customs. This article is broadly and vaguely defined. It can be broadly interpreted by authorities and wielded against human rights activists, local community members, or any people who express opinions criticising the government online and through social media, by authorities deciding that those criticisms affect the social order, morality, culture, tradition, or customs.

Aside from these concerns, the lack of clear definitions in these articles also empowers the authorities to easily take action to restrict access to information online, or to block websites or social media networks that authorities label as dissenting or critical, even if those websites and social media networks provides independent news or information to the public.

Actions taken under this sub-decree may violate the right to access information, a right which the government has previously acknowledged when drafting and holding consultation forums on the draft Law on Access to Information.

Article 14 requires the operator(s) of the NIG to retain technical records, a list of the allocation of IP addresses, and identification of the route of traffic through the NIG for 12 months. This means the operator(s) of the NIG can track the activities of all internet users in Cambodia, including a user's browser as well as unencrypted search history for up to one year. The overly long duration that these records must be retained will violate the right to privacy of internet and social media users in Cambodia.

In addition, this sub-decree will have negative effects on the economy, especially hurting competitiveness in Cambodia's developing digital sector. The NIG will hurt ISPs' ability to compete to provide fast internet speeds for all Cambodian people, and will hurt the ability of ISPs to operate on a level playing field . We believe the establishment of the NIG will empower authorities to intervene in the operations of private ISPs, which can facilitate or allow any ISP who has a close relationship with the authorities or powerful individuals to provide internet speeds faster than other ISPs. We are concerned that this sub-decree will become an obstacle for technology companies and become a reason for investors to not invest in, or even leave, Cambodia's online sector. In addition, if private companies are forced to leave, the burden of paying

the service fees of internet usage will increase and fall upon internet users, and the quality of internet service will decrease.

We suggest that the government repeals this sub-decree immediately to ensure respect for fundamental freedoms, safe and quality internet access for all Cambodians, and benefits for the national economy, in accordance with the Constitution.

Signed,

1. 197 Land Community (Koh Kong)
2. Activities for Environment Community (AEC)
3. Areng Indigenous Community (Koh Kong)
4. Andong Trabek Land Community (Svay Rieng)
5. Boeung Pram Community (Battambang)
6. Building Community Voices (BCV)
7. Buddhism for Peace Organization (BPO)
8. Cambodian Food and Service Workers' Federation (CFSWF)
9. Cambodian Human Rights and Development Association (ADHOC)
10. Cambodian Center for Human Rights (CCHR)
11. Cambodian Center for Independent Media (CCIM)
12. Cambodian Journalists Alliance Association (CamboJA)
13. Cambodian League for the Promotion and Defense of Human Rights (LICADHO)
14. Cambodian Institute for Democracy (CID)
15. Cambodian Youth Network (CYN)
16. Cambodia Youth and Monk Network (CYMN)
17. Center for Alliance of Labor and Human Rights (CENTRAL)
18. Chek Meas Land Community (Svay Rieng)
19. Chi Kha Kraom Land Community (Koh Kong)
20. Chi Kha Leu Land Community (Koh Kong)
21. Chray Indigenous Community (Ratanakiri)
22. Community Peace-Building Network (CPN)
23. Equitable Cambodia (EC)
24. Haong Samnam Community (Kampong Speu)
25. Independent Democracy of Informal Economy Association (IDEA)
26. Independent Monk Network for Social Justice (IMNSJ)
27. Kleang Tuek 78 Community (Siem Reap)
28. Kouy Indigenous Community (Preah Vihear)
29. Land Community (Pailin)
30. Lor Peang Land Community (Kampong Chhnang)
31. Mean Chey Land Community (Svay Rieng)
32. Ou Vor Preng Community (Battambang)
33. Peace Bridges Organization (PBO)
34. Phum Phsar Kandal Land Community (Banteay Meanchey)
35. Phum Sela Khmer Land Community (Banteay Meanchey)
36. Ponlok Khmer (PKH)
37. Prey Lang Community Network (PLCN)
38. Rural Cambodia Technological Support Organisation (RCTSO)
39. Sahmakum Teang Tnaut (STT)
40. Steung Khsach Sor Forestry Resource (Kampong Chhnang)
41. Ta Noun Land Community (Koh Kong)
42. The Cambodian NGO Committee on CEDAW (NGO-CEDAW)

43. Youth Resource Development Program (YRDP)
44. Transparency International Cambodia (TIC)
45. ActionAid Cambodia
46. Coalition of Cambodian Farmers Community Association (CCFC)
47. Committee for Free and Fair Elections in Cambodia (COMFREL)
48. Cambodian Alliance of Trade Unions (CATU)
49. Cambodian Tourism Workers Union Federation (CTWUF)
50. Independent Trade Union Federation (INTUFE)
51. Labor Rights Supported Union of Khmer Employees of Naga World (L.R.S.U)
52. Free and Independent Trade Union Federation (FUFU)
53. The Building and Wood Workers Trade Union Federation of Cambodia (BWTUC)
54. Workers' Solidarity Strength Independent Union (WSSIU)
55. Coalition of Cambodian Apparel Workers Democratic Union (C.CAWDU)
56. Cooperation Committee for Cambodia (CCC)
57. Klahaan
58. Advocacy and Policy Institute (API)
59. People Center for Development and Peace (PDP Center)
60. Overseas Press Club of Cambodia (OPCC)
61. International Federation of Journalists (IFJ)
62. Community Legal Education Center (CLEC)

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃសុក្រ ទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម

**ក្រុមសង្គមស៊ីវិលស្នើសុំឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលនិរាករណ៍អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតច្រកទ្វារ
អ៊ិនធឺណិតជាតិ**

យើងខ្ញុំជាក្រុមសង្គមស៊ីវិលដូចមានរាយឈ្មោះនៅខាងក្រោម មានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងចំពោះ
អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតច្រកទ្វារអ៊ិនធឺណិតជាតិ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើ កាលពីថ្ងៃចន្ទ ទី១៦ ខែកុម្ភៈនេះ និង
ស្នើសុំឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលនិរាករណ៍អនុក្រឹត្យនេះឱ្យបានឆាប់រហ័ស ។ នៅពេលដែលត្រូវបានអាជ្ញាធររដ្ឋអនុវត្ត
អនុក្រឹត្យនេះ នឹងរឹតត្បិតទៅលើសិទ្ធិសេរីភាពជាមូលដ្ឋានរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសសិទ្ធិសេរីភាពក្នុង
ការបញ្ចេញមតិ សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន សិទ្ធិលើឯកជនភាព ភាពប្រកួតប្រជែងនៃក្រុមហ៊ុនផ្តល់
សេវាអ៊ិនធឺណិតនៅកម្ពុជា ដែលនេះអាចនឹងប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ការរីកចម្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។

មាត្រាមួយចំនួននៃអនុក្រឹត្យខាងលើ ជាពិសេសមាត្រា៦ មាត្រា១២ មាត្រា១៣ និងមាត្រា១៤
មានខ្លឹមសារទូលំទូលាយ និងមិនសូវច្បាស់លាស់ និងមានលក្ខណៈរឹតត្បិតយ៉ាងខ្លាំងដល់សិទ្ធិសេរីភាព
ជាមូលដ្ឋានរបស់ពលរដ្ឋដែលប្រើប្រាស់អ៊ិនធឺណិត និងភាពប្រកួតប្រជែងនៃប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍
នៅកម្ពុជា ។

ជាក់ស្តែងមាត្រា៦ និងមាត្រា ១២ នៃអនុក្រឹត្យនេះបានដាក់កំហិតតួនាទីដល់ប្រតិបត្តិករនៃច្រក
ទ្វារអ៊ិនធឺណិតជាតិ ឱ្យសហការជាមួយក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ និងនិយ័តករទូរគមនាគមន៍
កម្ពុជា និងក្រសួងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ក្នុងការចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ និងកាត់ផ្តាច់
ចោលរាល់ការតភ្ជាប់បណ្តាញទាំងឡាយដែលប៉ះពាល់ដល់ចំណូលជាតិ សុវត្ថិភាព របៀបរៀបរយ
សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម សីលធម៌ វប្បធម៌ ប្រពៃណី និងទំនៀមទម្លាប់សង្គម។ អត្ថន័យនៃមាត្រានេះ មានលក្ខណៈ
ទូលាយ និងស្រពិចស្រពិល ដែលអាចត្រូវបានអាជ្ញាធររដ្ឋបកស្រាយ និងអនុវត្តទៅលើ សកម្មជនសិទ្ធិមនុស្ស
ពលរដ្ឋសហគមន៍មូលដ្ឋាន ឬ ពលរដ្ឋ ឬក្រុមមនុស្សទាំងឡាយណាដែលបញ្ចេញមតិវិះគន្លងរាជរដ្ឋាភិបាល
តាមបណ្តាញអ៊ិនធឺណិត និងបណ្តាញទំនាក់ទំនងសង្គម ដោយចាត់ទុកថាសកម្មភាពវិះគន្លងទាំងនោះ
“ប៉ះពាល់ដល់របៀបរៀបរយសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម សីលធម៌ វប្បធម៌ ប្រពៃណី និងទំនៀមទម្លាប់សង្គម” ។

ក្រៅពីនេះ ខ្លឹមសារដ៏ទូលំទូលាយនៅក្នុងមាត្រានេះ ក៏នឹងផ្តល់អំណាចឱ្យអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច
ងាយស្រួលក្នុងការចាត់វិធានការរឹតត្បិតលើការទទួលបានព័ត៌មាននៅលើបណ្តាញអ៊ិនធឺណិត ឬបិទ

គេហទំព័រ ឬបណ្តាញសង្គមណា ដែលអាជ្ញាធររដ្ឋយល់ថាមានគំនិតផ្ទុយ ឬរិះគន់រាជរដ្ឋាភិបាល ទោះជាគេហទំព័រ ឬបណ្តាញសង្គមទាំងនោះ បានផ្តល់ព័ត៌មានដែលសាធារណៈមតិយល់ថាជាព័ត៌មាន ឯករាជ្យក៏ដោយ ។ វិធានការតាមរយៈអនុក្រឹត្យនេះ អាចនឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលធ្លាប់បានបង្ហាញឆន្ទៈថានឹងគោរពតាមរយៈសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការទទួលបាន ព័ត៌មាន និងវេទិកាពិគ្រោះយោបល់ជាច្រើនលើកច្រើនសារទៅលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នោះកន្លងមកហើយ ។

លើសពីនេះ មាត្រា១៤ បានតម្រូវឱ្យប្រតិបត្តិករនៃច្រកទ្វារអ៊ីនធឺណិតជាតិរក្សាទុកកំណត់ត្រា បច្ចេកទេស និងតារាងបែងចែកការផ្តល់អាសយដ្ឋានអាយក៊ីនិងការកំណត់ផ្លូវនៃត្រាហ្វឹកឆ្លងកាត់នៅច្រក ទ្វារអ៊ីនធឺណិតជាតិសម្រាប់រយៈពេល១២ខែ ។ នេះមានន័យថា ប្រតិបត្តិករនៃច្រកទ្វារអ៊ីនធឺណិតជាតិ អាចដឹងអំពីសកម្មភាពរបស់មនុស្សគ្រប់គ្នា ដែលប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រួមទាំងប្រវត្តិ ព័ត៌មានដែលពួកគេស្វែងរក ហើយនិងគេហទំព័រដែលមិនមានកូដនីយកម្ម (unencrypted search history) ដែលពួកគេចូលមើល រហូតដល់មួយឆ្នាំពេញ ។ ការរក្សាទុករយៈពេលយូរហួសហេតុនេះ នឹង រំលោភទៅលើសិទ្ធិលើឯកជនភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិត និងបណ្តាញសង្គម នៅកម្ពុជា ។

ជាមួយគ្នានេះដែរ យើងបានពិនិត្យឃើញថាការបង្កើតអនុក្រឹត្យស្តីពីច្រកទ្វារអ៊ីនធឺណិតជាតិនឹង ជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ដល់សេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសលើភាពប្រកួតប្រជែងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកដែលកំពុង រីកចម្រើននៅកម្ពុជា ។ ការឆ្លងកាត់ច្រកទ្វារអ៊ីនធឺណិតជាតិតែមួយគ្រប់ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្តល់ សេវាអ៊ីនធឺណិតទាំងអស់ អាចនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការប្រកួតប្រជែងក្នុងការផ្តល់សេវាអ៊ីនធឺណិតល្បឿន លឿនគ្រប់ក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាអ៊ីនធឺណិត ដល់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ។

លើសពីនេះទៅទៀត ការបង្កើតច្រកទ្វារតែមួយបែបនេះ ក៏អាចបង្កើតឱ្យមានការប្រកួតប្រជែងមិន ស្មោះត្រង់រវាងក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាអ៊ីនធឺណិតផងដែរ ។ ការបង្កើតច្រកទ្វារអ៊ីនធឺណិតជាតិនេះ ត្រូវបានគេ ជឿជាក់ថា អាចផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់អាជ្ញាធររដ្ឋក្នុងការអន្តរាគមន៍ទៅលើប្រតិបត្តិការនៃការផ្តល់សេវាអ៊ីន ធឺណិតរបស់ក្រុមហ៊ុនអ៊ីនធឺណិតឯកជន ដោយអាចបង្កភាពងាយស្រួល ឬអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវា អ៊ីនធឺណិតណាមួយដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធររដ្ឋ និងអ្នកមានអំណាច ផ្តល់នូវសេវាអ៊ីនធឺណិត ល្បឿនលឿនជាងក្រុមហ៊ុនសេវាអ៊ីនធឺណិតដទៃទៀត ។

យើងបារម្ភថាអនុក្រឹត្យនេះនឹងក្លាយជាឧបសគ្គដល់ក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យានិងបង្កើតភាពមិនប្រាកដ ប្រជាដែលអាចបណ្តាលឱ្យអ្នកវិនិយោគទុនចាកចេញពីទីផ្សារបច្ចេកវិទ្យានៅកម្ពុជា ។ បន្ថែមលើនេះ

ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនឯកជនត្រូវបានបង្ខំឱ្យចាកចេញមែន នោះបន្ទុកនៃការបង់ថ្លៃលើសេវានៃការប្រើប្រាស់ អ៊ីនធឺណិតនឹងកើនឡើង នឹងធ្លាក់មកលើប្រជាពលរដ្ឋដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ ហើយគុណភាពនៃសេវាអ៊ីនធឺណិត នឹងធ្លាក់ចុះ ។ យើងខ្ញុំទទួលបានឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលនិរាករណ៍អនុក្រឹត្យនេះឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដើម្បីធានាថា សេរី ភាពមូលដ្ឋាន និងធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតប្រកបដោយសុវត្ថិភាពសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ខ្មែរ និងបានជាប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ នឹងត្រូវបានគោរពដោយស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះ រាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ស្ថាប័នដែលបានចូលរួមមាន៖

1. សហគមន៍ដីធ្លី ១៩៧ (កោះកុង)
2. សកម្មភាពដើម្បីបរិស្ថាន និងសហគមន៍ (AEC)
3. សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចអាវ៉ែង (កោះកុង)
4. សហគមន៍ដីធ្លីអណ្តូងត្របែក (ស្វាយរៀង)
5. សហគមន៍បឹងប្រាំ (បាត់ដំបង)
6. អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សំលេងសហគមន៍ (BCV)
7. អង្គការព្រះពុទ្ធសាសនាសម្រាប់សន្តិភាព (BPO)
8. សហព័ន្ធសហជីព កម្មករចំណីអាហារ និងសេវាកម្មកម្ពុជា (CFSWF)
9. សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា អាដហុក (ADHOC)
10. មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CCHR)
11. មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ (CCIM)
12. សមាគមសម្ព័ន្ធអ្នកសារព័ត៌មានកម្ពុជា (CamboJA)
13. សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (LICADHO)
14. វិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា (CID)
15. បណ្តាញយុវជនកម្ពុជា (CYN)
16. បណ្តាញព្រះសង្ឃយុវជនកម្ពុជា (CYMN)
17. មជ្ឈមណ្ឌលសម្ព័ន្ធភាពការងារ និងសិទ្ធិមនុស្ស (CENTRAL)
18. សហគមន៍សាមគ្គីចេកមាស (ស្វាយរៀង)
19. សហគមន៍ដីធ្លីដីខក្រោម (កោះកុង)
20. សហគមន៍ដីធ្លីដីខលើ (កោះកុង)

21. សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច បារ៉ាយ (រតនគីរី)
22. បណ្តាញកសាងសន្តិភាពសហគមន៍ (CPN)
23. អង្គការសមធម៌កម្ពុជា (EC)
24. សហគមន៍ហោងសំណំ (កំពង់ស្ពឺ)
25. សមាគមប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ (IDEA)
26. បណ្តាញព្រះសង្ឃ ឯករាជ្យដើម្បីយុត្តិធម៌សង្គម (IMNSJ)
27. សហគមន៍ឃ្លាំងទឹក៧៨ (សៀមរាប)
28. សហគមន៍ជនជាតិភាគតិចគួយ (ព្រះវិហារ)
29. សហគមន៍ដីធ្លីខេត្តប៉ៃលិន
30. សហគមន៍ឡូពាង (កំពង់ឆ្នាំង)
31. សហគមន៍មានជ័យ (ស្វាយរៀង)
32. សហគមន៍អូរវល្លីព្រៃង (បាត់ដំបង)
33. អង្គការស្ថានសន្តិភាព (PBO)
34. សហគមន៍ដីធ្លីភូមិផ្សារកណ្តាល (បន្ទាយមានជ័យ)
35. សហគមន៍ដីធ្លីភូមិសិលាខ្មែរ (បន្ទាយមានជ័យ)
36. អង្គការពន្លកខ្មែរ (PKH)
37. បណ្តាញសហគមន៍ព្រៃឡង់ (PLCN)
38. អង្គការគាំទ្របច្ចេកវិទ្យានៅជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (RCTSO)
39. សមាគមធាងត្នោត (STT)
40. សហគមន៍ធនធានព្រៃឈើស្ទឹងខ្យល់ (កំពង់ឆ្នាំង)
41. សហគមន៍ដីធ្លីតានូន (កោះកុង)
42. គណៈកម្មាធិការនៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីអនុសញ្ញាលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងលើស្ត្រីភេទ (NGO-CEDAW)
43. អង្គការកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន (YRDP)
44. អង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា (TIC)
45. អង្គការអាក់សិនអេតកម្ពុជា (ActionAid Cambodia)
46. សមាគមសម្ព័ន្ធសហគមន៍កសិករកម្ពុជា (CCFC)
47. គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (COMFREL)

48. សម្ព័ន្ធសហជីពកម្ពុជា (CATU)
49. សហព័ន្ធសហជីពកម្មករនិយោជិតវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជា (CTWUF)
50. សហព័ន្ធសហជីពឯករាជ្យ (INTUFE)
51. សហជីពទ្រទ្រង់សិទ្ធិការងារបុគ្គលិកកម្មករខ្មែរនៃក្រុមហ៊ុនណាហ្គាវើលដ៍ (LRSU)
52. សហព័ន្ធសហជីពសេរីឯករាជ្យ (FUFI)
53. សហព័ន្ធសហជីពកម្មករសំណង់ និងព្រៃឈើកម្ពុជា (BWTUC)
54. សហជីពឯករាជ្យកំលាំងសាមគ្គីកម្មករ (WSSIU)
55. សម្ព័ន្ធសហជីពប្រជាធិបតេយ្យកម្មករកាត់ដែកកម្ពុជា (C.CAWDU)
56. គណៈកម្មាធិការសហប្រតិបត្តិការដើម្បីកម្ពុជា (CCC)
57. ក្លាហាន (Klahaan)
58. វិទ្យាស្ថានតស៊ូមតិនិងគោលនយោបាយ (API)
59. មជ្ឈមណ្ឌលប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍និងសន្តិភាព (PDP Center)
60. សហព័ន្ធអ្នកសារព័ត៌មានរដ្ឋាភិបាល (IFJ)
61. ក្លឹបអ្នកសារព័ត៌មានបរទេសនៃកម្ពុជា (OPCC)
62. មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍ (CLEC)